

Reactie op consultatie Klimaatplan 2025-2035

Het Verbond van Verzekeraars reageert op het ontwerp-Klimaatplan voor 2025-2035.

In het kort onze adviezen:

- Sectorale transitiepaden met duidelijke en stabiele doelen gericht op uitstootreductie zijn essentieel voor een groene toekomst, verzekeraarbaarheid en financierbaarheid.
- Ambitieuze overheidsbeleid is ook in het belang van huidige uitstoters.
- Publiek-private samenwerking en duurzame financieringsvormen zoals *Green Bonds* zijn nodig om de energietransitie te versnellen.
- Iedereen moet kunnen bijdragen aan verduurzaming, met subsidies en leningen voor kwetsbare groepen om maatschappelijke draagkracht te versterken.
- Klimaatadaptatie moet integraal deel uitmaken van ruimtelijke ordening en wetgeving om toekomstige schade en problemen te voorkomen.
- Voor adequaat en snel afhandelen van schade door overstroming van onze grote rivieren en vanuit de zee is het essentieel dat overheid en verzekeraars de handen ineenslaan.

De komende jaren zijn essentieel in het bereiken van de tussendoelstelling voor 2030 (een reductie van ten minste 55%) en het doel van klimaatneutraliteit in 2050. Het is positief dat er nu een plan is voor de komende tien jaar, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en technologische ontwikkelingen. Verzekeraars onderschrijven de vier principes die het kabinet hanteert, namelijk 1) realisatie klimaatdoelen: om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en uiterlijk in 2050 netto nul broeikasgassen uit te stoten, 2) een gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheid, 3) bijdrage en ondersteuning naar draagkracht en 4) de vervuiler betaalt. Het is belangrijk om hier als overheid aan vast te houden en dit vast te leggen, niemand is immers gebaat bij onvoorspelbaar beleid.

Rol verzekeraars

Verzekeraars spelen een belangrijke rol in het behalen van de gestelde doelen. Zowel via hun investeringsbeleid als via hun rol als risicodrager. Verzekeraars kunnen de bedrijven waarin zij investeren en de klanten die zij bijstaan, helpen om de keuzes te maken die uiteindelijk moeten leiden tot het behalen van de gestelde klimaatdoelen. Verzekeraars kunnen hun verzekerings- en beleggingsportefeuilles echter alleen op tijd in lijn brengen met de wetenschappelijke en sectorale klimaattransitiepaden als de overheid voldoende randvoorwaarden schept. Daarbij doelen we op helder en stabiel beleid, maar ook het faciliteren met financieel beleid en het wegnemen van knelpunten als netcongestie. Hierbij is het essentieel dat het Nederlandse beleid in lijn is met Europees beleid.

Sectorale transitiepaden met duidelijke en stabiele doelen

Duurzaamheid moet integraal onderdeel worden van hoe we in Nederland denken en willen leven. Ambitieuze en stabiele transitiepaden, met heldere tussendoelen per sector, helpen om toekomstige schokken te dempen of te vermijden. Ze helpen consumenten en bedrijven om op een logisch moment de juiste beslissing te nemen om hun activiteiten of eigendommen te verduurzamen. Daarnaast helpen voorspelbare en betrouwbare plannen om de terugverdientijd van innovaties en investeringen beter inzichtelijk te maken, waarbij ook de toekomstige verzekeraarbaarheid kan worden meegenomen. Hierbij moeten we ook nadenken over veiligheid, kennis en risicodeling, bijdragen aan het organiseren van tijdige en voldoende verzekeringscapaciteit. Publiek-private samenwerking is hierbij noodzakelijk. Het Verbond van Verzekeraars gaat hierover graag het gesprek aan met de overheid.

Ambitieuw overheidsbeleid, ook in belang van huidige uitstoters

Hoewel soepelere regelgeving op de korte termijn voor bepaalde groepen burgers en ondernemers aantrekkelijk lijkt, brengt dit op de lange termijn juist extra problemen met zich mee. In de komende jaren zal de invoering van de Europese *Corporate Sustainability Reporting Directive* zorgen voor meer transparantie over de duurzame prestaties van bedrijven. Hierdoor kunnen grote ondernemingen, waaronder ook financiële instellingen, doelgericht werken aan uitstootreductie en de overgang naar duurzamere bedrijfsmodellen. Zij doen dit voor hun hele keten, dus vervuilende activiteiten zullen minder aantrekkelijk worden om te financieren en te verzekeren. Daarnaast kunnen vervuilende bedrijven aansprakelijk worden gesteld voor gevolgen zoals klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en volksgezondheid, die overigens nauw met elkaar verbonden zijn.

Publiek-private samenwerking en duurzame financieringsvormen

De noodzakelijke transitie brengt nieuwe financierings- en verzekeringsbehoeften met zich mee, omdat de energietransitie vraagt om technieken die nu niet altijd eenvoudig te financieren zijn. Een oplossing om de financiering van deze technieken toch te realiseren is publiek-private samenwerking. Deze vorm van duurzame financiering wordt aantrekkelijker wanneer de overheid bereid is om onrendabele toppen af te dekken of garanties te bieden. Hiermee worden financiële instellingen beter in staat gesteld om te investeren in langetermijnprojecten, zoals waterstof en warmtenetten, terwijl consumenten meer zekerheid krijgen over hun vermogensopbouwproducten. Daarnaast bieden *Blue Bonds* en *Green Bonds* alternatieve financieringsmogelijkheden, waarbij de overheid een belangrijke rol kan spelen om investeringen in duurzame projecten te stimuleren.

Maatschappelijke draagkracht versterken

De transitie heeft alleen kans van slagen als iedereen de kans wordt gegeven om bij te dragen aan een duurzame wereld. Dat begint met het faciliteren van deze transitie, bijvoorbeeld door het wegnemen van knelpunten zoals netcongestie. Wij realiseren ons echter ook dat niet elke burger of ondernemer mee kan in het benodigde tempo vanwege zijn of haar financiële positie. Denk aan degene die nu (noodgedwongen) nog in een diesel rondrijdt, omdat een elektrische auto te duur is, een woningeigenaar die een duurzame verbouwing niet kan betalen, of iemand die een woning met een slecht energielabel huurt en daarmee afhankelijk is van de verhuurder. Daarom benadrukken wij het belang van duidelijke en stabiele uitgangspunten ten aanzien van bijdrage en ondersteuning naar draagkracht en doorlooptijden. Het beschikbaar stellen van subsidies of leningen voor (kwetsbare) groepen die het risico lopen achter te blijven in deze transitie, zien wij dan ook als een goede manier om het draagvlak te behouden en waar mogelijk te versterken.

Klimaatadaptatie: ruimtelijke ordening en wetgeving

Naast mitigatie zal er ook aandacht moeten zijn voor klimaatadaptatie. Door klimaatverandering stijgt de zeespiegel en zullen weersextremen vaker voorkomen, zoals piekbuien met wateroverlast of overstroming tot gevolg. De gevolgen van extremer weer zijn zichtbaar in de [Klimaatshademonitor](#), waarin het Verbond van Verzekeraars de verzekerde schade door extreem weer bijhoudt. Dit zal uiteindelijk betekenen dat bepaalde gebieden niet (meer) geschikt zijn voor activiteiten die er nu plaatsvinden, zoals de bouw van woningen in uiterwaarden van rivieren. We pleiten er daarom voor om klimaatadaptatie integraal onderdeel te maken van ruimtelijke ordening en bijvoorbeeld de keuze voor nieuwe locaties voor woningbouw. Er is in Nederland veel mogelijk door met klimaatadaptatieve maatregelen ook op risicovolle plekken veilig te kunnen wonen en werken, maar hiervoor is het wel van groot belang dat deze risico's vanaf het begin goed meegewogen worden in de ruimtelijke keuzes die gemaakt worden. Dergelijke keuzes zijn nu van belang om zo later pijnlijke aanpassingen, beslissingen of vermijdbare overstromingsschade in de toekomst voor te zijn. Verduurzaming in het algemeen en klimaatmitigatie en -adaptatie in het bijzonder, zijn bij de realisatie van bouwprojecten volgens ons nog te vrijblijvend of lokaal te verschillend. Het zou goed zijn klimaatadaptatie, in ieder geval gevolgbeperking van overstromingen en wateroverlast, te verankeren in (bouw) wet- en regelgeving. Zo kan bij

weersextremen voor burgers en bedrijven veel ongemak en leed worden voorkomen en weet iedereen in het (her)bouwproces waar hij of zij aan toe is.

Adequaat en snel afhandelen van schade door falen van een primaire waterkering

Verzekeraars werken nu mee aan de verdere verkenning, onder regie van het ministerie van Justitie en Veiligheid, naar een uitvoerende rol van verzekeraars bij schadeafhandeling onder de Wet tegemoetkoming schade bij rampen. De overstromingsramp in Limburg en Noord-Brabant in 2021 heeft laten zien dat het belangrijk is dat getroffen bewoners en mkb'ers na een volgende overstroming snel en makkelijk worden gecompenseerd voor schade. Het is van belang dat de overheid en verzekeraars de handen ineenslaan voor het afhandelen van schade die ontstaat door een overstroming van een grote rivier, groot binnenwater of vanuit zee. Die schade is nu namelijk doorgaans niet verzekerd. Een belangrijk onderdeel van zo'n publiek-private samenwerking is dat schades vanuit één loket, de (eigen) schadeverzekeraar, eenduidig en op een voor een burger duidelijke manier worden afgewikkeld. Om burgers vanaf dag één echt te kunnen helpen, is essentieel dat vooraf duidelijk is wat wel en wat niet wordt vergoed. Een andere - door het vorige kabinet niet omarmde - financiële oplossing voor schade na overstroming van een primaire kering is een publiek-private (her)verzekering, waarbij verzekeraars een deel van het financiële risico dragen. Verzekeraars willen hiernaar samen met de overheid desgewenst een verdere verkenning doen.

Natuurlijk zijn wij graag bereid om een verdere toelichting te geven op onze adviezen.